

Advent

Slovo advent pochází z latinského *adventus*, což znamená **příchod**. Je to doba radostného očekávání příchodu Spasitele, období duchovní přípravy na Vánoce. Adventem zároveň začíná církevní (liturgický) rok.

První zmínky o adventu jsou od 5. století a od 11. století se ustálil v rozmezí **čtyř týdnů** před 25. prosincem, tak jak ho známe dnes. Začíná první adventní nedělí, která připadá na 27. listopad až 3. prosinec.

Na období adventu navazuje vánoční doba. Začíná na „**Štědrý den**“ po západu slunce 24. prosince. Druhým dnem vánočním je „**Boží hod**“ 25. prosince a 26. prosince je svátek „**Svatého Štěpána**“.

Každá neděle má svůj lidový název. První je **železná**, následuje **bronzová, stříbrná a zlatá**.

V minulosti byla doba adventní zároveň dobou postní, kdy byly zakázány zábavy, svatby a hodování. Lidé si však vždy našli cestu k dobrému jídlu a zábavě.

Proto také **vánoční trhy**, které původně sloužily k tomu, aby se lidé na začátku studeného období zásobili před zimním obdobím potravinami, teplým oblečením a vším potřebným pro přežití zimy, nabízely již od středověku vše od vykrmené husy až po medovinu, nebo také pro děti jedlé hračky ze švestek, jablek a perníku.

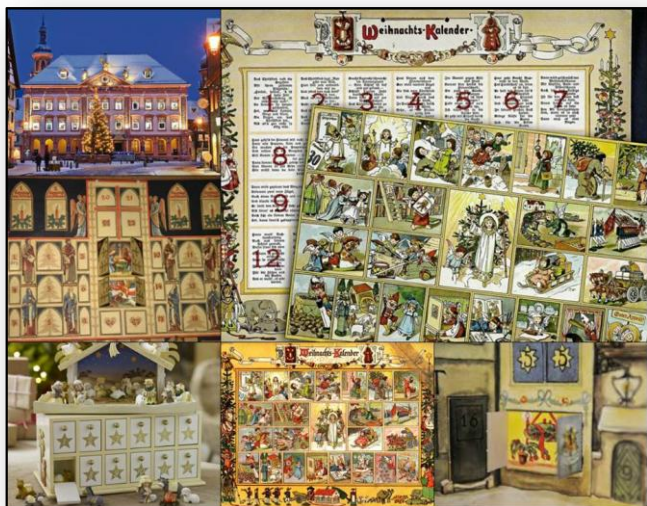
Tradiční sladkou vánoční pochoutkou nabízenou na trzích byl třeba **trdelník**, pečivo z kynutého těsta ve tvaru hada, natočený na dřevěný válec, pečený na otevřeném ohni.

Na vánočním trhu nechyběly ani stánky, ve kterých výrobci betlémů nabízeli figurky do betléma i celé betlémy. **Pokud jste si ten rok žádnou figurku nekoupili, říkalo se, že k vám Ježíšek přijde jako poslední.** To byl jistě dobrý důvod koupit si alespoň jednu.

Adventem začíná doba intenzivního těšení na Ježíška hlavně pro děti. Dlouhé čekání můžeme dětem zpříjemnit **adventním kalendářem**, který se v současnosti těší velké oblibě.

Historie adventního kalendáře sahá až do roku 1851, kdy byl ručně vyroben úplně první známý adventní kalendář. První tištěný kalendář s malými barevnými obrázky vyrobil roce 1908 mnichovský tiskař Gerhard Lang. Vytiskl vystřihovací kalendář s názvem „V zemi Ježíškově“, který ještě neměl otevírací okénka. Ta se objevila o několik let později.

Původní adventní kalendáře byly většinou zdobené výjevy z Bible nebo zobrazovaly části vesnic, městeček a zimní krajiny. Ta byla naplněna veršíky, citacemi z Bible nebo malými obrázky.

V padesátých a šedesátých letech 20. století se adventní kalendáře začaly objevovat na pultech většiny evropských zemí a každý národ si vytvořil vlastní variantu kalendáře, který charakterizuje tradice země.

Jednou z nejrozšířenějších adventních tradic je výroba adventních věnců, kterými si zdobíme náš stůl. U nás se tento zvyk uchytil přibližně v polovině 20. století a **adventní věnec** se stal tradičním symbolem Vánoc.

Tradice adventního věnce byla založena již v 19. století v Hamburku německým protestantským teologem Johannem Hinrichem Wichernem (1808-1881). Ten se mimo jiné zabýval městskou misíí a **založil školu pro chudé děti.** **Ty se ho v předvánoční době každý den ptaly, kdy už budou Vánoce. V roce 1839 dostal nápad, použil staré dřevěné kolo, na něž nalepil 19 malých červených svíček pro všední dny a 4 bílé svíce pro neděle a zavěsil ho nad dveře. Každý den pak zapálil jednu svíčku.**

Později se adventní věnce začaly zdobit stálezelenými větvíčkami jehličnanů, které byly symbolem věčného života a v minulosti měly i ochrannou funkci. Pastýři je zastrkávali za vrata chléva jako záštitu dobytka před vším zlým. Hospodáři je vkládali za trámy v chalupě, aby chránili svůj dům a rodinu. **Čtyři svíčky představují čtyři adventní neděle, z nichž tři jsou fialové a jedna růžová, pro každou adventní neděli jedna.**

Zapálená svíčka na adventním věnci je pro nás výzvou k tomu, abychom si doma o adventní neděli našli čas a u zapálené svíčky strávili společně se svými blízkými příjemnou chvíli.

Štěstí a požehnání nám přinese do domu čerstvé **jmelí**. Lidé si jím již od pradávna zdobili svoje příbytky. Díky způsobu růstu a přetrvávající zelené barvě je opředeno mnoha pověrami a mýty.

Jmelí je spjato s velmi starou legendou, která měla svůj počátek před narozením Ježíška. **Jmelí prý bylo velkým košatým stromem se silným dřevem, ze kterého se Josef rozhodl vytesat pro Ježíška kolébku. Přesně po třiceti třech letech stejný strom Římané**

pokáceli, aby z něj mohli vytesat kříž a Ježíše na něm ukřižovat. Strom toto nemohl snést, a tak se hanbou zmenšil do malých keříků. Keříky jsou nyní nuceny žít z jiných, velkých stromů. Kdokoli však pod nimi projde, jmelí ho zahrne dobrem.

Zavěšené mezi dveře nebo nad jídelní stůl nám přinese ochranu před nemocemi. **Pokud chceme, aby se vám v domě usídlilo štěstí a odvaha, musíte získat jmelí darem. Štěstí se totiž nedá koupit.**

Pokud dostanete kdykoli mezi Vánocemi a Novým rokem pod jmelím polibek, budete mít štěstí v lásce.

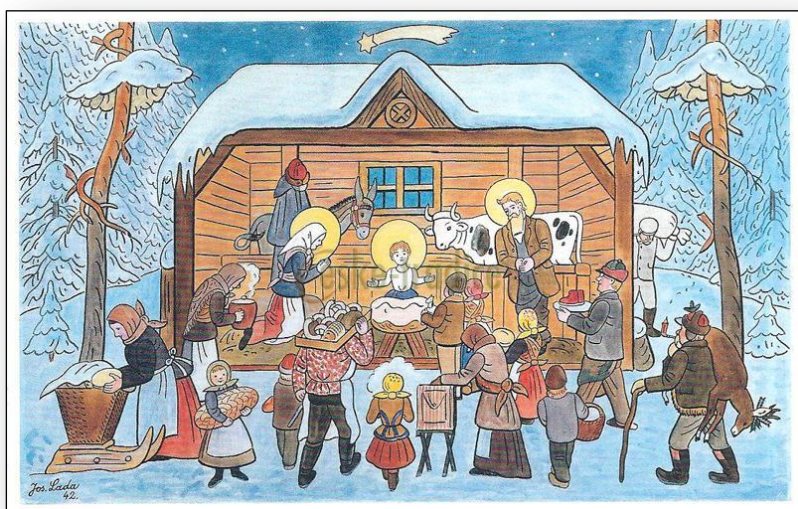
Na samém sklonku adventu si lidé doma stavěli a dodnes staví **jesličky**. Aby si připomněli význam a původ Vánoc.

Tradice stavění betlémů vznikla v roce 1223. Tehdy **sv. František z Assisi zorganizoval v jeskyni na vrcholu kopce u vesničky Greccio v Itálii předvedení „živého betléma.“** Na představení se podíleli i obyvatelé Greccia a řádoví bratři. Do jeskyně přivedl osla a volka, zbudoval zde chlév s jeslemi, do kterých položil sošku Jezulátka a o Štědrém večeru zde sloužil mši pro místní vesničany. Šlo prý nejen o první betlém na světě, ale také o první půlnoční mši.

Tradice pořádání živých betlémů se nejprve rozšířila na území dnešní Itálie a posléze také do dalších zemí křesťanského světa. Betlémskou scénu začali zobrazovat i umělci pro církevní stavby a šlechtická sídla.

V 19. a počátkem 20. století výroba a stavění betlémů natolik zlidověly, že se stavění betlémů stalo u nás nejrozšířenějším zvykem.

Figurky do betléma se vyráběly z různých dostupných materiálů. Velmi často byly v minulosti vyráběny z chlebového těsta. Jiné byly z lipového dřeva, ze skla, slámy nebo keramiky. Známé jsou jesličky i malované papírové. Nejznámější jsou ty od Josefa Lady.

Papírové vystřihovací jesličky si můžete snadno postavit i vy. Pokud si je budete stavět, je dobré vědět, že Ježíšek se do jesliček přidává až v předvečer jeho narození a figurky tří králů se doplňují do betléma 6. ledna. Jesličky pak mohou být vystaveny až do Hromnic 2. února.

Období adventu je protkané pohanskými rituály věštění, které si lidé nenechali vzít. Nejčastěji se věštilo na svátky světců, kteří však s těmito zvyky neměli nic společného.

30. listopadu má svátek **sv. Ondřej**, dívky v tento den lily olovo. Z tvaru ztuhlého olova pak odhadovaly, jaký bude jejich manžel.

4. prosince na **sv. Barboru** děvčata dávala do vázy třešňovou větvičku s pupeny. Pokud do Vánoc rozkvetla, mohla se do roka vdát.

6. prosince je **sv. Mikuláše**, v předvečer tohoto svátku ho vidáme s čertem a andělem, jak nadělují dětem dárky.

13. prosinec je svátek **sv. Lucie**. Lucky, bíle oděné postavy, chodily po domech a kontrolovaly, zda jsou domácnosti uklizené.

Život v dobách minulých byl úzce spojen s přírodou a lidé byli zcela závislí na vývoji počasí. Své poznatky o počasí si předávali z generace na generaci a nám se z těchto časů dochovaly dodnes platné pranostiky. Většinou se předpovědi vztahují k zemědělským činnostem a někdy jsou spojovány se jmény světců, kteří ten den svátek slaví.

Prosinec naleje a leden zavěje.

Prosinec proměnlivý a vlahý, nedělá nám zima těžké hlavy.

Jaký prosinec, takové jaro.

Mléčná dráha v prosinci jasná, bude v příštím roce úroda krásná.

Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok na to běží.

Přichází-li zajíc již v prosinci do zahrady, nastane tuhá zima všady.